

De heer VAN URK (D66): Voorzitter! Hoe warmer het buiten is, hoe minder warm je wordt van een sessie algemene beschouwingen. Het is niet eens alleen het uithoudingsvermogen dat je in deze raadzaal zelf ten toon moet spreiden. Het begint er al mee dat je in een behoorlijk vorm moet steken om de beschouwingen voor te bereiden. Waar zullen wij het deze keer over hebben? Over de vorm dus maar. Met name over de vorm van besturen en de vormen in de stad. In het politieke jargon: over bestuurlijke en stedelijke vernieuwing.

Nieuwe vormen en gedachten.

De laatste tijd gaat het D66 goed. Wij hebben daarover geen leed-vermaak. Wij vragen ons zelfs wel eens af wat het uiteindelijke effect zou zijn als men in het kieshokje consequent zijn voorkeur voor onze club blijft uitspreken. Dat het er op die plaats pas echt op aankomt, is duidelijk. Maar stel dat, wat kunnen kiezers dan van D66 verwachten? Naar mijn mening is dat niet dat de inhoud van het gemeentelijk beleid zal veranderen. Ze kunnen echter wel verwachten dat de manier waarop het vorm krijgt wezenlijk zal veranderen. Is dat immers niet onze reden van bestaan? Al vanaf 1966 proberen steeds weer nieuwe democraten het politieke bestel van binnenuit te veranderen. Zo te veranderen dat besluiten aantoonbaar gedragen worden door hen die ze aangaan en niet alleen door het politiek-ambtelijke circuit. Zo te veranderen dat kiezers niet weglopen van de politiek, maar ermee willen optrekken. Het moderniseren van onze democratie is vaak een taai gevecht, maar pas op, als zelfs Van Mierlo het op zijn leeftijd nog weet vol te houden, dan bent u van de dertigers in onze fractie nog lang niet af...

Wij zullen aandacht blijven vragen voor de vorm van besluitvorming. Wat nu door het leven gaat als bestuurlijke vernieuwing, plaatst D66 graag in een wat breder kader. Natuurlijk is het belangwekkend om, zoals het beleidsplan onder de paragraaf bestuurlijke vernieuwing stelt, het primaat van de raad te versterken. Als het daar dan maar niet bij blijft steken. Of anders gezegd: de raad zou een versterkte positie vooral moeten benutten om beter zijn rol als volksvertegenwoordiging op te pakken. Is dat makkelijk? Waarschijnlijk niet, want laten wij eerlijk zijn: als raadsleden zij wij toch ook deel van wat ik gemakshalve het stadhuis-circuit noem. Behalve dat wij regelmatig overleg voeren met een deel van onze partijleden, hebben wij in feite voornamelijk contact met het publiek als dat zichzelf laat horen. Verder lezen wij stukken, vergaderen erover en nemen besluiten. De vraag of wij daarbij de gedachten van het publiek goed aanvoelen, of wij het volk echt vertegenwoordigen, wordt niet altijd even duidelijk gesteld. Dat wordt des te prangender naarmate de besluiten groter zijn. Soms lijkt het er trouwens op dat het publiek alleen maar in actie komt als het zich in zijn belang geschaad weet. De reactie ten stadhuize is dan logisch: in een objectieve afweging kan dat belang niet altijd gehonoreerd worden.

Maar toch. Is het niet zaak ons af te vragen hoe wij voorgenomen beleid van een groter draagvlak kunnen voorzien? Is het niet wat cynisch om te denken dat je het inwoners toch niet naar de zin kunt maken als je hun standpunt niet overneemt? Of zou goed overleg op zichzelf al bevorderen dat het publiek de raad meer als volksvertegenwoordiging herkent, waardeert en serieus neemt in zijn afweging? Een actueel voorbeeld waarbij je deze gedachte door het hoofd speelt, is de geplande vestiging van Campanile en MacDonalds aan de rand van de Hasseler Es. Plannen waarmee D66 grosso modo zou willen instemmen, gezien de economische en ruimtelijke beleidsperspectieven die de gemeente ontwikkelt. Maar als een buurt zo overvallen lijkt door de genoemde vestigingsplaats, er van zo weinig overleg sprake lijkt te zijn geweest in de voorbereidingsprocedure, dan komt bij onze fractie de vraag op of je louter om procedurele redenen "ho" mag zeggen. Goed en tijdig overleg - dat is meer dan inspraak - zou ik participatie willen noemen. Participatie waardoor ook de man of de vrouw in de straat op de hoogte raakt van de achterliggende beleidsperspectieven van de gemeente. Participatie op een moment dat argumenten het beleid nog makkelijk kunnen beïnvloeden, bijvoorbeeld omdat er nog tijd is alternatieven in te passen en niet pas op een moment dat overname van een alternatief tot hapsnapbeleid leidt. Participatie die ervoor zorgt dat niet tientallen belanghebbenden in een boze bui een vergadering van een raadscommissie bezoeken. Bij D66 maken dit soort

opmerkingen over bestuurlijke vernieuwing deel uit van een denkraam, dat aan de ene kant bestaat uit de behoefte iets te doen aan het persoonlijke contact tussen raad en bevolking en aan de andere kant uit een aantal instrumenten als enquête, ombudsman of referendum.

Er zijn veel mensen in de stad op een of andere manier bestuurlijk actief. Mensen in kerken, verenigingsbesturen, oudercommissies, bewonersorganisaties. Mensen die in eerste instantie bezig zijn hun eigen toko te runnen, maar die als meer betrokken burgers ook over andere kwesties een mening zullen hebben. Als wij die mensen nu eens wat meer opzoeken als raad. Om op de hoogte te raken van de praktische gedachten die her en der leven. Om te laten merken dat wij een volksvertegenwoordiging willen zijn. Maar als wij als raad werkelijk iets zouden willen doen aan het opbouwen van contacten met allerhande publieksgroepen, kost dat veel tijd. Dan vraagt dat om een andere houding, waarbij wij minder tijd aan lees- en vergadertafels op het stadhuis doorbrengen. Dan vraagt dat met andere woorden om een aanpassing van de organisatie, waarbij bijvoorbeeld wekelijks een avond wordt vrijgehouden voor publiekscontacten en niet voor vergaderingen van de raadscommissies. Dan vraagt dat om het willen doorbreken van partijpolitieke grenzen, omdat wij het belangrijker vinden dat de raad contacten zoekt dan dat wij proberen er als partij het eerst bij te zijn. De manier van werken die ik nu probeer te schetsen, is partijpolitiek toch al minder belangrijk. Het gaat niet om publicitair lekker liggende bijeenkomsten. Het gaat om gewoon handwerk waarvan wij denken dat wij dat met ons allen beter kunnen vormgeven dan als fracties afzonderlijk.

Wij zien goede mogelijkheden om zo'n manier van werken aan te haken bij de gedachte dat onze topambtenaren ieder een complete wijk onder hun hoede krijgen voor de beleidsafstemming. De raad zou per wijk een team kunnen samenstellen dat samen met de wijkbehartiger de wijk afstroopt. Een vruchtbare manier om het primaat van de raad vorm te geven. Hoe die wijkteams zijn samengesteld, kan nader bekeken worden, maar het ligt voor de hand in elk geval de wijk te doen waar je als raadslid zelf woont. En een precieze verdeling per fractie lijkt minder van belang dan een goede spreiding van deskundigheid over verschillende wijkteams.

Wat zou de beloning van al deze inspanningen kunnen zijn? Een soepele besluitvorming met weinig bezwaren, het overbruggen van de zo vaak geconstateerde kloof tussen burger en bestuur, het oppikken van praktische suggesties uit de stad. Een langzaam maar zeker groeiende vertrouwensband tussen actieve Hengelose kiezers en Hengelose politici. Een even langzaam maar zeker groeiende betrokkenheid bij het politiek bestuur, die zich bij wijze van spreke ook verspreidt via bruiloften en verjaarspartijen. En een meer tastbaar voorstel: laten wij met deze werkwijze proberen een opvallend hogere opkomst bij de raadsverkiezingen in 1998 te halen. Aardige kop in de landelijke media: "Tien procent meer opkomst, Hengelose gemeenteraad grote winnaar verkiezingen."